

Gall (Žlč / Pizi)

Náčelník Gall bol jeden z najútočnejších vodcov v posledných bojoch Lakotov - Hunkpapov za slobodu a nezávislosť. Narodil sa niekedy v marci v roku 1840.

Svoje meno dostal, keď ako malý chlapec - sirota - bol hladný a jedol žlč zabitého zvierat'a. Gall bol silný a urastený muž. Nepôsobil dojmom zelenáča a nechcel pre seba nijaké výhody. Vždy jednal férovo, podľa pravidiel, predovšetkým kým žil mimo rezervácie. Samozrejme, ako každý iný muž, aj on urobil chyby. Nikdy však nebol zbabelec. Gall bojoval v mnohých bitkách. Niektoré boli úspešné viac, iné menej. Vždy však stál v prvom rade a ak prehral, vedel prijať porážku. Gall mal láskavú povahu, bol obľúbený, ale ľahko sa urazil. Toto mu niekedy spôsobovalo problémy. Zriedka bojoval bez príčiny. Jedna z jeho vlastností bola schopnosť organizovať a toto zohralo veľkú úlohu pri jeho vodcovstve, keď bol dospelý muž. Problémy skúšal riešiť mnohými spôsobmi a nikdy neváhal, ak bolo treba použiť odvahu a silu. Bol aktívny v prospech všetkých od svojho skorého veku, ale nikdy nemal potrebu si dokazovať svoje schopnosti.

Do dejín sa zapísal súboj Galla s rovesníkom z kmeňa Čejenov. Volal sa Roman Nose (Zakrivený Nos) a neskôr sa tiež stal známy náčelník. Takéto priateľské zápasy boli indiánskym zvykom, keď spriatelnené kmene spolu táborili. Zápas Galla a Roman Nosa vyzeral svojím nasadením ako skutočný boj a každý z nich mal veľa povzbudzujúcich priaznivcov. Po dlhom čase nakoniec Gall držal Roman Nosa nad zemou, po minúte ho pustil na zem a teda vyhral. Po boji prišla ku Gallovi matka Roman Nosa a darovala Gallovi nádherný bizóni plášť ako výraz obdivu, ako kompliment.

Táto udalosť a jej podobné začali Gallovu kariéru hrdinu, ktorý v čase problémov prevzal vedenie do svojich rúk. Gall bojoval v pamätnej bitke pri Little Big Horne a aj tam sa vyznamenal svojou statočnosťou, keď odrazil útok majora Marcusa Rena. Predtým však Renovi indiánski zvedovia z kmeňa Crow zabili Gallovi celú rodinu - dve manželky a tri deti. „Moje srdce sa stalo zlým.“ - spomínal Gall.

V tejto bitke bol Gall zástupcom náčelníka Sitting Bulla (Sediaceho Býka) a spolu s Crazy Horsom (Šialeným Koňom) viedli útok proti Custerovi. Po bitke sa Gall presunul spolu so Sitting Bullom do Kanady, odkiaľ prišiel v roku 1881 do pevnosti Fort Peck v Montane. Napriek vládnym sľubom bola časť jeho ľudí premiestnená do pevnosti Fort Randall ako vojenský zajatci a odtiaľ do agentúry Standing Rock. V tých časoch sa zhoršil vzťah medzi Gallom a Sitting Bullom, pretože Gall vedel byť diplomat a viac sa prispôbil životu v rezervácii. Svojich súkmeňovcov presviedčal o nevyhnutnosti prijatia belošskej civilizácie. Známy lovec, stopár a showman Buffalo Bill pozval obidvoch do svojej cirkusovej show. Sitting Bull pozvanie prijal, Gall však odmietol so slovami: „Nie som zvierka, aby som sa predvádzal pred zástupcami.“

Gall sa stal obľúbencom rezervačného agenta McLaughlina a na sklonku svojho života sa stal dokonca rezervačným sudcom. Zomrel 5. decembra 1894 vo svojom dome na Oak creeku v Južnej Dakote.